

**Tractaet van vrede, besloten den dertighsten Januarii deses
jegenwoordigen jaers sesthien hondert en acht en veertigh
binnen de stadt van Munster in Westphalen, tusschen den
doorluchtighsten en grootmachtigen prince Phillips de vierde
van dien naem, koninck van Hispanien etc. ter eenre, ende de
Hoogh Moogende Heeren Staten Generael vande Geunieerde
Nederlanden ter andere zijde**

<https://hdl.handle.net/1874/19311>

Copy

Tractaet van Vrede,

Besloten den Dertighsten Ja-

nuarij deses gegenwoordighen Jaers sestien hon-
dert en acht en veertigh binne de Stadt van
Munster in Westphalen / tusschen den Doornluch-
tighsten en Grootmachtigen Prince PHIL LIPS
de vierde van dien naem / Konink van Hispanien/
etc. ter eentre / ende de Hoogh Moogende Heeren
Staten Generael vande Geueerde Nederlanden/
ter andere zijde.

U.B. 693.

Gedrukt nae de Copy.

IN 'S GRAVENHAGE,

By de Wediwe , ende Erfgenamen van wijlen Hillebrandt Jacobsz
van Wouw , Ordinaris Druckers vande Hoog Moogende
Heeren Staten Generael. Anno 1648.

Met Privilegie.

¶ den Name en ter eeren Godts /

Hennelijck zp aen een peghelyck / dat na een langhduerigh ver-
volgh van bloediche Gorloghen die soo vele Jaren hebben ghe-
ducht de Volckeren / Onderdanen / Koninkrycken en Landen
zijnde onderde ghehoorsaemheydt van de Heer en Konink van
Spanien / ende de Staten Generael van de Vereenigde
Nederlanden / de voorz Heeren Konink ende Staten bewa-
gennet Chistelijcke medoghenheydt / en verlaughende te ma-
ken een epnide vande al-ghemepne ellenden / en te steupten het
bedroefde ghewoigh / onheyl / schade en periculen welche den wijderen voortgangh vande
voorz Nederlandische Gorlogen soude kommen na sijn trecken / selfs met uitbreidings
ever andere Steden en Landtschappes en wydt-asghelghene Landen en Zeen / en
de quade effecten van de selve ten bepde zyden te veranderen in een aenghename / goede /
en oprechte Vrede en soete vrachten van volkomene en vastte ruste tot vertrostinghe
vande voorz Volckeren ende Landen sijnde onder haer ghehoorsaemheydt / en reparati-
tie van gelebene schade / tot algemeine welvaert niet alleen vande Nederlanden / maer
ock vande geheele Chistenheydt / nooddigende ende biddende de andere Princen en Po-
tentaten sijn dooz Godts zegere laten bewegen tot gelijcke compassie en afweeringhe
van ongeval / verders / en bisordzies welche de sware plague van Gorloghe soo lange tyde
en soo beswaerlych heeft doen gevoelen. Om te gheraecken tot soo goeden epnide en ghe-
wenschte oognmerci / hebben de voorz Heeren Don Philippe de vierde , Konink van
Spanien /ende de Staten Generael vande Vereenigde Nederlanden / gecommitteert en
ghedepuert. Te weten den voorz Heere Konink Don Gaspar van Braccamonte en
Guzman , Grave van Penaranda , Heere van Aldea Seca de La Frontera , Bidder van
de Ordre van Alcantara , gedurige Administrateur vande Commanderie van Daymiel
vande Ordre van Calatrava , Edelman vande Camer van Sijn Majesteyt van synen
Raide en Camere / Extraordinaris Ambassadeur aen Sijn Keyselijcke Majesteyt / en
eerste Plenipotentiarijs op de generale Vrede-handelinghe ; Heere Antony Brun , Bid-
der / Raedt van syne Catholique Majesteyt / in synen Raide van State en Hooghen
Raide over de saeken van Nederland en Bourgogne omtrent sijn persoon / en sijn
Plenipotentiarijs op de Tractaten vande Generale Vrede. Ende de voorz Heeren
Staten Generael vande Vereenigde Nederlanden / Heere Bartolt van Gent , Heere
van Loenen en Meynerswijk , &c. Aemptman en Dijckgrabe van Bommel , Tielre,
en Bommeler-weerde , Ghedeputeerde ter Vergaderinghe vande Heeren Staten Ge-
nerael up't Ldt vande Bidderschap en Edelen vande Provintie van Gelderlandt ;
Heere Iohan van Matenesse , Heere van Matenesse , Riviere , Opmeer , Souteven , &c.
Gecommitteerde Raedt en Ghedeputeerde ter Vergaderinghe vande Heeren Staten
Generael up't Ordre vande Bidderschap ende Edelen van Hollandt ende West-Vries-
landt / Hoogh Heemraet van Schielandt ; Heere Adriaen Pauw , Bidder / Heere van
Heemstede , Hogersmilde , &c. eerste presiderende Raet ende Keecken-meester des
Graeffscheids van Hollandt ende West-Vrieslandt / ende van wegen de selve Provintie
Ghedeputeerte ter Vergaderinghe vande Heeren Staten Generael ; Heere Iohan de
Knuyt , Bidder / Heere van Out en Nieuw Voismar , eerste ende reprenterende den Adel
in de Staten ende den Raedt van het Graeffschap van Zeelandt ende ter Admiralteyt
aldaer / eerste Raedt van Sijn Hoogheydt den Heere Prince van Orangie , Ordina-
ris Ghedeputeerde ter Vergaderinghe vande Heeren Staten Generael ; Heere Godart
van Reede , Heere van Nederhorst , Vredelant , Cortehoef , Overmeer , Horstwaert ,
&c. &c. Pre-

&c. President bande Heeren Edelenende Gidderschap des Landts van Utrecht / en in der selver name comparerende ter Vergaderinghe vande Heeren Staten Generael ; Heere Françoys van Donia , Heere tot Hinnema in Hiellum , &c. Ghedeputeerde ter Vergaderinghe bande Heeren Staten Generael van wegen de Provintie van Drielandt ; Heere Wilhelm Ripperda , Heere tot Hengeloo , Boxbergen , Boculoo ende Russenborgh , &c. Ghedeputeerde ter Vergaderinghe vande Heeren Staten Generael up't de Gidderschap ende Edelen bande Provintie van Over-Pijsl ; Heere Adriaen Clant tot Stedum , Heere van Nittersum , &c. Ordinaris Ghedeputeerde ter Vergaderinge van de Heeren Staten Generael van wegen de Provintie van Stadt Groningen ende Onnederlanden. Alle extraordinaris Ambassadeurs in Duitslandt / en Plenipotentiariissen bande gemelde Heeren Staten Generael op de algemeene Vrede handelinghe. Alle versien met volkomene Procuratie / gheinscercert aen het eynde van desen / welke vergadert binnen de Stadt Munster in Westphalen mit gemeyne bewilliging beraemt tot de handelinge van algemeyne ruste inde Christenheit in kracht van hare voorsz Procuratien dooz ende in naem van de voorsz Heeren Konink / ende Staten hebben ghemaeckt / ghesloten ende geaccoerteert de naervolgende Articulen.

I.

In den eersten verhaert den voorsz Heer Konink ende erkent dat de voorsz Heeren Staten Generael bande Vereenighde Nederlanden / en de respective Provintien vande selve / met alle haer gheassacieerde Landtschappen / Steden en aenhoorige Landen / sijn vrye ende Souveraine Staten / Provintien en Landen / op de weleke / noch op haer gheassacieerde Landtschappen / Steden en Landen voorsz hy Heer Konink niet en pretendeert / noch nu oste nantaels / voor hem selven / sijne successeurs en Nachomelingen immermeer pers sal pretenderen ; ende dien volgens te wesen te sijn met de selue Heeren Staten te tracteren / ghelycs hy doet by dese segheenwoordiche EEN EEUWIGE VREDE , op de Conditien hier naer beschreven en verhaert.

II.

Te weten / Dat de voorsz Vrede sal wesen goet / vast / ghetrouwien onderbreechelijc / en dat dien volgheng sal sijn ophoudinghe van al's Aeten van Hostileit / van wat satsoen die zijn / tusschen den voorsz Heer Konink ende Staten Generael / soos ter Zee / andere Wateren / als te Lande in alle hunnen reijc Koninkrichchen / Landschappen / Landen / ende Heerlijkheden / ende voor al haerinder Ondersaten en Inwooneren van wat qualiteit oste conditie die zijn / sonder up'tsonderinghe van plaatse oste Persoonen.

III.

Cen peghelyck sal behouden en batelich ghebruycken de Landtschappen / Steden / Plaetken / Landen ende Heerlijkheden die hy tegenwoordigh hout en besit / sonder daer in ghetroubleert of beleth te worden directelijc noch indirectelijc in wat manieren dat het zo / daer onder men verstaet te begrijpen de Flecken / Dörper / Gheluchten en platte Landen die daer van dependeren ; Ende sullen dien volgheng de geheele Neerpe van 's Hertogen-Bosch / als mede alle de Heerlijkheden / Steden / Casteelen / Flecken / Dörper / Gheluchten en platte Landen dependerende bande voorsz Stadt en Meverpe van 's Hertogen-Bosch / Stadt en Marquisaat van Bergen op Zoom / Stadt en Baronië van Breda / Stadt van Maestricht / 't resort van brien / als oock het Graefschap banden Broon-hoff / de Stadt Grabe en Landt van Cuijk / Holst en Bailliage van Hulst en Hulster-Ambacht / als oock Arelle-Ambacht / ghelegken bezuiden ende bevoordzen de Geule / mitgaders de Foxen die de gemelde Heeren Staten tegenwoordigh in

in hebben in 't Landt van Maes / en alle andere Steden en Plaetsen de Welcke de ghedachte Heeren Staten houden in Brabant / Maenderen en elvers / blijven aen de voorsz Heeren Staten in alle ende de selve rechten en deelen van Souveraintept en Superioritept / niet uytgesondert en even ghelyck als zp sijn houdende de Provincien vande Vereenighde Nederlanden / Welverstaende dat alle de restte van 't Landt van Maes / uytgenomen de voorsz Forten / sal blijven aen den Koninch van Spagnien. Wat aengaet de drie Quartieren van Over-maze / te weten Valkenburgh / Daelhem en 's Hertogen-rade / de selve sullen blijven in den Staet in de welcke die sijgh segentwoordich binden / Ende in cas van dispute en controversie / sal de selve gherenboeert worden aen de Chambre mi partie , daer van hier na wort gesproken / omme aldaer te worden ghedecideert.

III.

De Ondersaten en Inwoonderen vande Landtschappen vande voorsz Heeren Koninkende Staten / sullen alle goede corespondentie en vriendtschap samenhebben / sonder te ghedencken de Offensien en schaden die zplijden hier vooren hedben gheleden / Sullen doch moghen komen ende blijven in de Landtschappen de een van de andere en daer doen haer traffique ende conumerie in alle verseechertheypdt / soo ter See anderre Wateren als te Lande.

D.

De Navigatie enbe Traffiquen op de Ost ende West-Indien sullen worden ghemainteneert volgens ende in consoemte van de Octropen daer toe alvercpts ghegeheven ooste nochte gheren / ende tot verseechertheypdt van dien sal strecken het segentwoordighe Tractaet ende Sacificatie ten weder-zyden daer op ynt te brenghen ; Ende sullen onder het voornoemde Tractaet begrepen worden alle Potentaten / Patien / ende Volekeren waer mede de voornoemde Heeren Staten of die van de Ost ende West-Indische Compagnie van haren 't weghen binnen de Limiten van haer Octrop in Brundschap ende alliantie staen ; Ende sal een pder te weten de haoghst-gheemelte Heeren Koninch ende Staten respectieve blijven besitten en gauderen soodaniche Heerlicheden / Steden / Castlelen / Sterckten / Handel / ende Landen in de Ost ende West-Indien als auch Brazil / mitgaders op de kusten van Asia / Africa ende America respectieve / als deseelve Heeren Koninkende Staten respectievelich sijn hebbende ende besittende / daer onder specialick begrepen de plaetsen by de Portugyisen t' sedert den Iare seschien honderd een en veertig den Heeren Staten aghenomen en gheoccupert / of de plaetsen die zp hier namaelsonder in fractie van 't segentwoordighe Tractaet sullen komen te verkeeringhen en te besitten ; Ende sullen de Bewint-hebberen / soo van de Ost als West-Indische Compagnie der Cheunieerde Provinctien / als auch de Ministers / hooge als laghe Officiers / Soldaten ende Bootsgesellen in Actuelen dienst van d'een of d'ander der voorsz twee Compagnien welsende of gheweest zynde / als auch die ynt der selver respectieve diensten / soghier te Lande also in 't district der opghemelte Compagnien alnoch continueren ende naer desen noch gheemployert mochten werden / vry en onbehomniert zyn in alle de Landen staende onder de ghehoorsaemheypdt van den Koninch van Spagnien in Europa / sullen moghen reysen / handelen en wandelen / als alle andere Inghesetenen vande Landen vande voornoemde Heeren Staten. Voorts is besproken ende ghestipuleert dat de Spa waerden sullen blijven by hare Vaerten in soodanigher voeghen als zp deselbe in Ost-Indien alnoch hebben / sonder hun verder te moghen extenderen / ghelyck noch mede de Inghesetenen vande Vereenighde Nederlanden haer sullen onthouderen vande frequenctie vande Castiliaensche plaetsen in Ost-Indien.

D T.

Ende wat aen belanght de West-Indien de Onderdanen en Inwoonderen der Koninkrijcken / Provincien ende Landen der voors Heeren Koninkh ende Staten respectievelijk / sullen haer om houden van te bewaren ende traffiqueren in alle de Havenen en plaeften met Poorten / Logien / Castleinen en alle andere by d'eeene of d'andere partie beset en gheposeideert / te weten de Onderdanen vande voors Heere Koninkh en sullen niet bewaren en traffiqueren inde Havenen ende plaeften / dewelche ghehouden Worden by de voornoemde Heeren Staten / noch oock de Onderdanen vande voors Heeren Staten in die geene dwelcke gehouden Worden by den gemelten Heere Koninkh / Ende onder de plaeften die de voors Heeren Staten zijn besittende / sullen mede begrepen wesen de plaeften die de Portugysschen sedert den Jaer sesshien hondert een en veertig in Braziliën vande voors Heeren Staten hebben ghenomen / als mede alle andere plaeften die de selve jeghendwoordigh besitten / soo langhe als die onder de Portugysschen sullen zyn / Sonder dat het voorgaende artikel sal mogen derogerent aan den inhout van dit jeghendwoordigh.

D T. I.

En terwijle nochtigh is een goeden langen tydt / om te adverteeren den genen die bryten de voors Limiten niet macht ende Schepen zyn / om te desisteren van alle acten van hostiliteyt / Is gheaccoerdeert dat de Vrede binnen de Limiten van het Octrop hier bevoozens aende West-Indische Compagnie der Vereenigde Nederlanden verleent / oste noch by continuatie te verleenen / niet eer en sal beginnen dan een Jaer naer dato van het beslyft van de segenwoordiche Vrede / En wat belanght de Limiten van het Octrop hier bevoozens by de Heeren Staten Generael gheaccoerdeert / oste noch by continuatie te accorderen aen de West-Indische Compagnie / dat de Vrede aldaer niet eer en sal beginnen / dan een half Jaer naer dato als vooren / Wel verstaende dat indien van wegen't publiqu ten weder-zijden het advys vande meer-ghenoemde Vrede binnen de voors respective Limiten eer sal wesen ghekommen / dat van alsdan de Vyndtschap daer ophouden sal / Maer indien na de voors tydt van een Jaer ende half jaer respective binnen de voors Limiten der voors Octropen eenighe acten van hostiliteyt daer sal zyn gedaen / die schade sal sonder wytstelwoorden gerepareert.

D T. II.

De Onderdelen en Inwoonderen vande Landen vande voornoemde Heeren Koninkh ende Staten doenende traffique in de Landen de een van d'andere en sullen niet ghehouden wesen te betalen meerder lasten en Impositien als de eypen Onderdanen respective. In voeghen dat de Ingescetenen en Onderdelen vande Ghewinierde Provincien sullen zyn ende blijven gheimeert van secker twintig par cento / oste noch vierghelycke mindere / meerdere / oste eenighe andere Impositie die den Koninkh van Spagnien gheduprende den twaelf- jarigen Cresus gheheven heeft / oste hier na directe- lijk oste indirectelijck soude willen heffen op de voornoemde Ingescetenen ende Ondera- den vande Ghewinierde Provincien oste tot laste vande selve boven oste meerder als op hyne eypen Ondersaten.

T.

De voornoemde Heeren Koninkh ende Staten en sullen bryten hare respective Li- miten vande passerende goederen / noch te Water noch te Lande / gheen inkomende up- gaende oste andere Lasten vermogen te ontfangen.

E.

De Onderdanen vande voornoemde Heeren Koninkh ende Staten sullen recipro- quelich ghenieten in de Landen d'een van den auderen de oude Dyphept van de Collen van

Van de welcke zy in Dzedelhcke posseſſie gheweest sullen zȳ voor het begin van den Oorlogh.

F.I.

De hanteringhe / ommegangh ende Commercie tusschen de respectieve Onderdanen sal niet mogen verhindert worden / ende indien enighe verhinderinghen mochte ghebeuren / de selve sullen reelich en metter daer worden wegh-ghenomen.

F.I.I.

Ende van den dagh af van't besluyt en ratificatie van dese Dzedē / sal den Koninkhs boen ophouden het hessen van alle Collen op den Rijn ende Maze / die voor den Oorlogh gheweest zyn onder het ressort ende district der Vereenighde Nederlanden / specialich mede den Zeeuſchen Col / in voegen dat deſen Col niet geheven sal worden van weghe-ſyne voorz Majestept noch binnen de Stadt van Antwerpen noch elders / Welverſtaende eu op conditie dat van den voornemden dagh af de Staten van Zeelandt reciproquelich t'haren laste sullen nemen ende betalen eerst en dooz al van den selven dagh af de Jaerlicre Rienten die voor het Jaer vijftien-hondert twee-en-ſeventig op den voorz Col zyn ghevestigd geworden / en van de welche de Eypghenaers en Gentheffers in beſith en onſaach zyn gheweest voor het begin van den voorz Oorlogh / Het welche van gelijcken sullen doen de Eypghenaers bande voornoemde andere Collen.

F.I.I.I.

Het mit ghesoden Zout komende uit de Gheunieerde Provincien in de Landen van syne voorz Majestept sal aldaer ontfangen ende geadmitteert worden / sonder hoogher als het gros Zout belast te zyn ; Inſgelyckhen het Zout komende uit de Landen van syne voorz Majestept in de Vereenighde Provincien sal worden geadmitteert ende vertiert / sonder dat het selve hoogher beswaert sal moghen worden / als het Zout der voorz Heeren Staten.

F.I.I.I.I.

De Riviere de Schelde als mede de Canalen van't Sas / Swijnen andere Zeegaten daer op responderende / sullen van de zyde van de Heeren Staten ghesloten wordenghehouden.

F.V.

De Schepen en Goederen komende in en uit de Havens van Vlaenderen respectieve / sullen met alle ſodanige Impositionen en andere laſten by den voorz Heere Koninkh mochten beswaert worden ende blijven als de goederen de Schelde en v'andere Canaleren het overstaande Artikel begrepen in't op ende afgaen respectieve beswaert worden ; Endē sal hier nae gheconvenieert worden tusschen partijen Weber-zyds / over den voet bands voorz Eysale belaſtingen.

F.V.I.

De Hanzee-Steden met alle der ſelue Vorgheren / Inwoonders ende Landschaps-pen sullen in't ſtuck van de Schip-vaert en Commercie in Spagnien rijcken en Landen van Spagnien / ghenieten alle en de ſelue Rechten / Dropheden / Immuniteten en Pribilegien / de welcke dooz het tegenwoordigh Tractaet zyn gheaccoedeert / of naer deſen mochten gheaccoedeert worden voor en ten opſichte vande Onderdanen en Inwoonders vande Vereenighde Nederlanden ; En reciproquelich de voorz Onderdanen en Inwoonders vande Vereenighde Nederlanden sullen ghenieten alle en de ſelue rechten / Dropheden / Immuniteten Pribilegien en Capitulatiën / ſoo over het ſtellen van Consul in de Hoofd of Zee-Steden van Spagnien en elders daer het van noode ſal zyn / als voor de Koopluyden / Facteurs / Schippers Matroosien of anderlants / en even ghelych als de voorz Hanzee-Steden in't ghenerael of in't particulier hier bevoerzen geheden.

hebbēn verfaregen en ghepractiseert of hier mamaels sullen verfijgenen practiseren voer
de sekerheit/vordelen en advantage vande Schipvaert en Commercie van hāre Steden/
Hooplyden/Pactcurs/Commisen en andere die daer van dependeren.

E D I I.

Sullen ooch de Ondersaten en Inwoonders vande Landen vande voorsz Heeren
Staten hebbēn de selve verseccherheit ende vyfhept inde Landen vanden voorsz Heer
Koninch/die gheaccoerdeert is aende Ondersaten vanden Koninch van Groot Bretagne
by het leste Tractaet van Dyede ende de secrete articulen ghemaeckt met den Comesta-
bel van Castillien.

E D I I I.

De gemelte Heer Koninch sal metten eersten noodige voorzorge geven/datter eerliche
plaetsen gheordoneert werden tot de begræfenis vande Lichamen der genen die van
der voorsz Heeren Staten zyde sullen kouen t'overlyden onder de gehoorsaemheit van
den voorsz Heer Koninch.

E D I V.

De Onderdanen en Ingescetenen vande Landen vande ghedachte Heer Koninch ko-
mende inde Landen vande voornoemde Heeren Staten sullen haer ten opschide vande
publique oeffeninge van Religie moetēn gedraghen in alle sedicheit / sonder eenigh schan-
dael te geben met woorden of mit wercken en sonder enige lasteringe te sprechen ; En
het selve sal worden gheobserveert by de Onderdanen en Inwoonderen vande Landen
der voorsz Heeren Staten komende inde Landen van Syne Majesteyt.

E F.

Dan ghelycken en sullen de Hoop-lyden / Schippers / Piloten / Scheeps- volch / haer
Schepen / Hoopmanschappen / Waren en andere Goederen haer toe behoozende niet
mogen aengestlagen nochte gearresteert worten t'zp in krachte van eenigh bevel ghene-
rael of particulier / ende om wat saecke dattet zp/van Oogloge of andersins / selfs niet
onder pretext van sijn daer van te willen laten dienen tot conservarie en bescherming
des Landts ; Daer onder men nochtang niet en verstaet te begrijpen de aenslagghen
ende arresten van de Justicie dooz de ordinaris wegen ter ooszaecke van egen schulden/
obligation / ende bondighe contracten vanden geenen tegens den welken de voorsz aen-
slaghen sullen zyn gedaen / daer inne gheprocedeert sal worden gelijk gebryckelijck is
na recht en reden.

E F I.

Daer sullen ten weder-zyden eenige Rechters in gelijk getal worden ghecommiteert
by forme van Chambre mi partie , die humne residentie sullen houwen inde Nederlanden / en op alsulche plaetsen als behoozen sal / ende sulx by beurten / van onder het ghe-
bied van d'ene/dau van d'andere / na dat sulx by onderlinghe bewillinge sal goet ghe-
bonnen worden/welcke wederzydts ghestelde Rechters volghens de Commissie en In-
structie hun te geben / en op de welcke zp sullen Echt doen / volghens seecker Formulier
daer toe ten wederzyden te arresteren/ sullen opschide nemen over de handelinghe der In-
gescetenen der voorsz Nederlanden ende Lasten en Impostien die ter eenre en ter andere
zyden gheheven sullen worden op de Hoopmanschappen ; Ende indien de voornoemde
Rechters komen te bevinden dat daer in ter eenre ofte ter andere / ofte wel ten beyden
zyden excess werde begaen / sullen t'selue excess reguleren en moderren. Voorts sullen
de voorsz Rechters examineren de questie over de non-executie van het Tractaet / als
doch de Contrabentien van dien/ die in tijden ende wijlen souden moghen komen te rijzen/
soo in de Landen van herwaerts over / als doch in de verte af gheleghen Koninckrijcken/
Landen / Provincien en Eylanden in Europa en daer op sommarie en de planc dispo-
nereu

neren en uytspreecken 't gene sij in conformiteit van het Tractaet bevinden sullen te behooren. Ende zullen de Sentencien en dispositien van de voorz. ~~rechters~~ ter executie wordē gestelt door de ordinaris justitie/ter plaatse alwaer de contraventie is geschiet/oste wel jegens de personen van de Contraventours/nadat suler naer gelegenheit zal werden gerequirert/ ende en sal de voornoemde ordinaris Justitie in geen gebreke mogen blijven de voornoemde executie te doen/ of te laten geschieden in de contraventie te repareren binnen den tijt van ses maenden/nadat dat de voorz. ordinaris Justitie daer toe zal wesen versocht.

XII.

Indien eenige Sententien en Domissen gegeven waren tusschen Persoonen van verscheyden partijen niet gedefendeert wezende/ t'zij in materie Civiel ofte Crimineel/ die en zullen niet mogen ge-executeert worden jegens de personen der gedemneerden/nochte hare goederen. Ende en zullen geene brieven van Marquen oft repressalien geaccoordeert worden/ t'zij niet kennisse van zaeken/ende in zaaken in de welcke zulx is toegelaten by de keysersche Wettien en Constitutionen/ en na de ordre ghestelt by de zelve.

XIII.

Men en zal niet mogen aenkomien/in-komen ofte blijven in de Hovenen/Bapen/Plapen ofte Reeden van de Landen d' vane van d' andere met Schepen ende Doek van Oorloge in getal welk soude mogen suspicie geben/sonder verlos en toelatinge van den geenen onder de welcke de voorz. Hovenen/Bapen/Plapen ende Reeden zijn/ t' en ware men gedreven werde dooz tempeest ofte gedrong. n't zelve te doen dooz noodd/ en om te schouwen eenige periculen van de Zee.

XIV.

De gene op dewelcke de goederen: sijn aengeslagen en geconfisqueert ter oorzake van den Oorloge/ ofte hare erfgenamen/ende die haer recht hebben zullen gebruiken deselve goederen/ende zullen de possesie van dien aenmenē by haer epgen authortiept ende in kracht van dit Tractaet/sonder dat van noode zy te hebben recursus ante die Justitie/niet tegenstaende alle incorporationen voor den Fisque/verpandinge/gedane Gijlen/Tractaten/Accorden ende Transactien/ en wat renuntiatien in de voorz. Transactien soude mogen gestelt sijn/om mit te sluyt van een gedeelte van de goederen den geenen die de selve behooren toe te komen. Ende alle goederen ende rechten die volgens het tegenwoordig Tractaet reciproquelick den ouden propietarijse haren erben ofte actie van den selven hebbende/ sijn gerestitueert/ ofte noch gerestitueert moeten werde/zullen by den zelvē propietarijse mogen verkost worden/zonder dat van node sal wezē daer toe particulier consent te verwervē. En zal dien volgende vanden epgendom van rentē die van wegē den Fisque in plats van de verkoste goederē zullen wezen geconstitueert/ mitsgaders de Rienten ofte Actien staende tot laste van de Fisquerij/ respectie by de Proprietarijse van dien ook mogen worden gedisponerent by vercopinge of andersins als vā hare andre eygē goedren.

XV.

Het welcke oock platzē hebbēn zal ten profite van de erfgenamen van wijlen den Heere Prince Wilhem van Orange, zelsv voor de regten die zy hebbēn in de Salines van Graeffschap van Bourgogne die hunlieden zullen weder gegeven en gelaten worden met de bossen die daer van dependeren/ ten opfichtē van't gene niet en zal bewonden worden dat zoudē zy gekoagt en betaelt vā wegē sijne voorz. Majesteyt.

XVI.

Daer ondermen mede verstaet begrepe te zynnde vordre goederen en rechten gele-

gen in de Graeffschappē van Bourgogne en Thardois en 't gene volgende het Tractaet van den negenden Aprilis festien-hondert negen / en den sevenden Januarij festien-hondert tien respectievelijk noch niet en is gerestitueert / sal aende Proprietaressen / hare Erven ofte actie vande selve hebbende / van bepde zyden afomme met ten eersten ter goeder trouwen worden gerestitueert.

XXXI.

Gelyck mede verstaen worden daer onder begrepen te zijn de goederen en rechten die nae uytgaech vanden twaels-jarighen Trefues by Sententie vanden hooghen Raedt van Mechelen tot nadeel vanden Fiscus in toeghewezen aen wylen Graeff Ian van Nassau , ofte in wat maniere de voorsz Graeff de possessie van dien heeft verkreghen / in wat Plaetsen / Landen of Heerlicheden deselve toegewesen Goederen en Rechten mogen gelegen / en door wie[n] de selve mogen ghepossideert zijn / welche Sententie by macht van dit Tractaet is ende wort gehouden als niet gewesen / ende alle andere verkiogene possesie als voorsch is te niet gedaen.

XXXII.

Ende wat aengaet het proces van Chastelbelin , gheintenteert by het leven van wylen den voorsch Heere Prince van Orange voor den Hoogen Raedt van Mechelen tegens den Procureur Generael vanden Coninch van Spagniën ; dewhyle het selve Proces niet en is getermineert gheweest binnenden thdi van een Jaer nae het vervolchdaer op gedaen / gelyck als in't veertiende Artijkel van den twaels-jarighen Trefues was beloost te doen ; Is verdragen dat aenstonts na 't sluyten en Ratificatie van het tegenwoordich Tractaet den Fiscus uyt den naem van Syne Majesteyt/ ofte uyt wiens naem sulcr eenichsints soude mogen wesen / datelick affstant sal doen van alle de Goederen inden voorsch proces geerscht en by wie[n] ofte uyt wat recht de selve soude mogen beseten worden/ oock renonceren in naem ende van wegen als vooren/ban alle Actien en pretensiën die de voorsch Fiscus op de voorsch goederen eenichsints soude mogen hebben ofte comen pretenderen/ om doorden tegenwoordigen Heer Prince van Orange , syne Erven en Nakomelingen/ of syng recht hebbende / datelick nae 't sluyten en Ratificatie van dit Tractaet en uyt kracht van 't selve en sonder recurs aende Justicie te worden aengebeert en genome in vrye en onbekommerde possesie / Mits dat die opgebeurde en genoten vruchten met de lasten vandien / tot den dach van het besluit van dit Tractaet sullen blijven tot profijt vanden Fiscus.

XXXIII.

Indien in eenige place se difficulteit werde gevonden op de restitutie vande goederen en gerechticheden die gerestitueert moeten worden / sal den Rechter vande plaatse souder upstel de restitutie doen effect hebbien / en daer inne den koosten wcheniem / sonder dat onder pretiert vant onbetaelde Capitatiën of anderswys de restitutie uytgestelt sal mogen worden.

XXXIV.

De Onderdanen en Ingescetenen der Vereenigde Nederlanden sullen over al in de Landen onder de gehooftaenheit vande gemelte Heer Coninch zynde / sich moghen doen dienen van assulche Advocaten/ Procureurs/ Notarissen/ Solliciteurs en Executeurs die het haer sal goetduncken/waer toe oock de selve sullen worden gecommitteert by de Ordinaris Rechters/ wanneer het noodich wesen sal/ en de selve Rechters/ des sullen versocht zyn ; En reciproquelick de Ingescetenen en Onderdanen van gedachte Heere Coninch komende inde Landen van ghemelte Heeren Staten / sullen gelycke affstantie genieten.

Indien

XXXI.

Indien de Fisque heest doen verkoopen van d'eeene ooste d'andere zyde eenige gheconfisqueerde goederen / de gheene aen wien de selve uit trachte van dit Tractaet moeten toebehooren/sullen gehouden wesen haer te contenteren metten Interest van den prijs jegens den penninck sessien / omme daer van t'elcken Jaer betaelt te wozden op de naerstichept van de geene die de voorsz goederen besitten / andersint sal hunlyden geoortlof zyn hem te addreissen aende verkooste Gronden en Erven / met dien verstaide / dat in plaesre vande verkooste Goederen / afgeloste Kienten / oste het Capitaal vande selve/ dooz en uitten naem vande respective Fisquen opene Brieven sullen verleden wozden ten proffijte vande Egrenaers/hare Erven of des Actie hebende/die hem sullen dienen tot bewijs declaratoer in consoenitept van het Tractaet met assignatie vande saerlicke betalinge op een Kientmeester inde Provincie daer die verkoft oste afgelost zyn / welcke Kientmeester daer inne sal wozden gemaent / en sal den prijs gerechert wozden nae de eerste verkoopinge publiquelick oste andersint gedaen zynde nae behooren / van welcke Kiente het eerste Jaer verschijnen sal een Jaer nae dato van het besluyt en statificatie van dit tegenwoordich Tractaet.

XXXII.

Maer indien de voorsz verkoopingen ghedaen waren geweest by Justitie voor deuchdeliche en wetteliche schulden vande geene aen wien de voorgenoede Goederen plachten te gehooren voor de confiscatie / 't sal hunlyden oste hare Erven / ende recht van de selve hebbende/ geoortlof zyn die nae haer te nemen/ betalende den prijs binne een Jaer / te reccennen van den dach van het teghenwoordich Tractaet / nae welcken tydt sylupden daer toe niet meer en sullen ontsangen wozden / ende de voorsz aenmeninge ende herkoopinge by haer gedaen zynde / sullen sylupden daer van mochten disposeren/ gelijk haer goerdincken sal/ sonder dat van noode sal wesen eenige andere toelatinge daer van te verwerven.

XXXIII.

Men verstaet nochtans niet de voorsz nae haer neminge plaatse te geben voor de verkooste Wippen gelegen inde Steden te dier oorsake verkost zynde / om de groote incommodeitept en notable schade die de verkrighers ontsangen souden ter cause vande veranderingen en reparatiën die sylupden inde voorsz Wippen souden mogen gedaen hebben/daer van de liquidatie te seer lauckende beswaerlick soude wesen.

XXXIV.

Ende so veel aengaet de reparatiën ende verbeteringhen gedaen aen andere verkooste goederen/daer van de verkoopinge is toegelaten/ indien die wozden gepreten/deert/ de ordinaris Rechters sullen recht doen met kennisse van saechen / blijvende de Gronden en Erven gehypoteseert voor de somme daer toe de verbeteringhen sullen wozden geliquideert / sonder dat nochtans geoortlost sal wesen aende voorsz koopers te gebzucken recht van retentie om daer van betaelt ende voldaen te wesen.

XXXV.

Alle verswegen Goederen en Rechten/coerende/onroerende/renten/actien/schulde/ crediten en andere die by de Fiscus niet aengeslagē sullen zy geweest met behoorlijke kennise van saechen voor den dach van het besluyt en statificatie / van dit Tractaet/ sullen blijven tot vrye en volle dispositie vande Egrenaers/hare Erven/ of des recht hebbende/niet alle de Drechtien Kienten/ Jukomsten en Vordele/ Mede en sullen de geene die de voorschrewe Goederen en Rechten sullen verswegen hebbē nochte hare Erven daer over mogen wozden gemolesteert vande Fisquen respective/maer sullen de Egrenaers/hare Erven of des Rechi hebbende/ten opschte vandien actie/hebbentegen

een pegelick alg voor haer eygen gaet.

XIV.

De Boomen a gehouwen nae den dach van t besluyt van dit Tractaet / en die ten selven dage noch op den grondt sullen gelegen hebben / als mede de verkofte Boomen die ten voorz. dage naer t besluyt noch niet gehouwen mochten zijn / sullen blijven aen de Eygenaers / niet tegenstaende de gedaen verkoopinge / en sonder dat zp gehouden sullen wesen eenigen prijs te betalen.

XV.

De Vruchten / Hupsen / Pachten en Inkomen van Heerlicheden / Landen / Tieden / Visscherpen / Hupsen / Kienten / en andere Ophomsten van Goederen die volgens het Tractaet moeten gerestitueert worden / verschuen nae den dach van t besluyt van t Tractaet / sullen voor het gheheele Jaer den Proprietarissen / hare Erven / of Actie van den selven hebbende volgen.

XVI.

De Hupsen die gemacht zijn van geconfisqueerde of aengeteyckende Goederen (niet tegenstaende die voor vele jaren zijn gemaecht) sullen recipieren met het jaer van t besluyt van t Tractaet nae t ghebzypck van de plaatzen respective / daer de voorz. Goederen sullen mogen zijn gelegen / ende sullen de Hupsen verschuen nae den dach van t besluyt van t Tractaet / ghelyck geseyt is / betaelt worden aan de Eygenaers ; Welverstaende indien den Bzypcker der geseyde Goederen voort gewas van dien Tare eenige onkosten heeft aengewent / dat de selve onkosten by de Eyghenaers aan den Bzypcker sullen worden betaelt naer costume ofte discretie van de Gerechte van de plaatse daer de selve Goederen sullen zijn gelegen.

XVII.

De verkoopinge van geconfisqueerde of aengheteyckende Goederen gedaen sedert het besluyt van t Tractaet / sal gehouden worden nul ende als niet ghedaen / ghelyck mede de verkoopinge gedaen voor het selve besluyt tegens de verdrachten of accorden met eenige Steden in t particulier gemaecht.

XVIII.

De hupsen van particulieren / die gherestitueert zijn / ofte gherestitueert moeten worden / volgens het Tractaet / en sullen reciproquelick met garnisoen of anderfint's niet anders ofte hooger belast worden / dan de Hupsen van andere inwonderen van gelijcke gelegenheit.

XIX.

Niemant en sal ter eerre ofte ter andere zijde / directelick of indirectelick / in t veranderen van syne woonplaatse beleth worden / mits betalende de rechten daer toestaende ende indien eenige beletselen sedert het Tractaet geschiet waren / sullen datelick worden afgedaan.

XX.

Indien eenige Fortificatiën ofte publique Werckē / ter eerre ofte ter andere zijde niet toelatinge en authoriteyt van de Oberhept gemaecht waren / in plaatzen waer vā door het tegenwoordig Tractaet restitutie sal moetē geschiedē / de Eygenaers van dien sullen gehouden wesen haer te contenteren met de estimatie die daer van gedaen sal wesen door de ordinaris Rechters / soe van de voorz. plaatzen / als van de Jurisdictie die zp daer hadde ten ware pactiē daer over onderling accordeerden ; Gelijck mede satis factie sal gedaen worden aen de Eygenaers van de goederen die tot Fortificatiën publique wercken ofte Godshupsen zijn geapplyeert.

Wengaende

XLII.

Aengaende de goederen van Kercken/Collegien/oste andere pieuse plaetsen/gelege
inde vereenigde Provincien/dewelke ledien waren/depederende van Kercken/Be
neficie en Collegien/zijnde onder de gehoozaemhept vande voorz heer Houink/het
gene vooyt beslyft van t tegenwoordige Tractaet niet is verkost geweest/sal hun
slyden weder gegeven en gerestitueert worden/en zullen in't besit vandien komen/
ook by haer eygen autoriteyt en sonder hulpe van justicie/ om de selve te gebrykken/
sonder daer van te mogen disponeren/gelyk als hier vooren is gezept/maer voor de
gene die verkost zullen wesen voor den doozt tijt/of by de Staten van enige vande
Provincien in betalinge zul en gegeven wezen/de rente van den prys zal haer jaer-
lijc betaelt worden tegen den penitent festijn by de Provincie die de doozt verkop-
pinge zal het ben gedaen/of dezelve goederen in betalinge gegeven/ende ook indier
vooren ge-assigneert dat zy daer van mogen wezen verzeekert/van gelycken zal
gedaen en geobserueert worden van de zyde van de gemelte heer Houink.

XL III.

Aengaende de pretensiē en interessē diē heere Prince van Orange soude mo-
gen hebben/ten opsigte van enige partijē die hy niet en is besittende/daer over zal
hy particuliere handelinge verdragen worden/tot satisfacie van de gedachte hee-
re Prince van Orange, maer wataengaet de Goederen en andere effecten waer van
den voorz Heere Prince is in possesie by Octroy ende Concessie der voorz heeren
Sta en Generael in Bailliage van Hulster-Ambacht en elderg/daer van hem de
voorz Heeren Staten t zedert hoxten tijt herwaerts de confirmatie hebben ver-
leent/alle dezelve partijē zullen volkommentlik in vollen eygendom blijven aan den
voorz heere Prince/sime Erven en successoren/of des recht hebbende/zonder dat
pts zal kunnen gepretendeert worden op de voorz goederen/uit krachte van enige
Articulen van het tegenwoordige Tractaet.

XL IV.

Aengaende zekere andere pointen die boven den inhout van het voorgaende Ar-
ticul afzonderlick zijn getrakteert en overkomen en geteyckent in twee verschepde
Schriften/ het eenen van den achsten Januarij /het ander van den seven-en-twintigsten
December festijn a hondert seven-en-veertich /voor ende in naem van den
voorz Heere Prince van Orange, de voorz Schriften en alle den inhout van de selve
sullen effect genieten en worden geconformeert/voltrecken en geexecutēert na hare
forme en teneur/min nog meer als of alle de voorz pointen in't generael of een yeder
vandien in't blysonder vanwoort tot woort ware geinscereert in dit tegenwoordige
Tractaet. Piettegenstaende enigerhande clausule vā dit tegenwoordige tractaet
desē ter contrarie/welke clausule men verstaet te deragere en wordē erpesschlik ge-
derogert door dit tegenwoordige artikel/ē welke clausule ten opsigte vā de voorz
twe schriften zyjen fullen gehouden wordē als niet gedaen/sonder dat ter oorsake
vande selve het effect/voltrekinge en executē vande voorz twe schriften van den
achsten Januarij ende vanden seven en twintigsten Decemb. festijn hondert seven
en veertich zal mogen beletē of in enigerhande manieren opgehouden worden.

XL V.

De geene aen dewelke de geconfisqueerde goederen moeten gerestitueert worden/
en sullen niet gehouden wesen te betalen de achterstallen van rentē lasten ende deb-
voiren specialik geaffecteert ende geassigneert op de selve goederē/voor den tijt dat
slyden die niet en hebben gebrykht/ende so slyden daer over vervolgt ende ge-
moegt worden van d' een of d' ander zullen worden gerenvopeert als geabsol-

veert. Ende daer kennelijck bevonden wordt dat alle Goederen van penlandt van
v'eene ofte de andere zyde geconfisqueert ofte aengeteckent sijn geweest/ soo dat
den selven gene middelen heeft behouden daer ypt hy de Rtenten ofte Interessen van
sijne schulden verballen gedurende de confiscatie ofte annotatie heeft kunnen beta-
len/deselue en sal niet alle n van de reele lasten ende renten volgende het Tractaat/
maer oock van de generale ende personele belastinghen van de Rtenten ende Inter-
essen in den voorz. tijt verscheenen/gebrigt wesen.

E L D I I.

Men en sal oock niet mogen pretenderen voor de Goederen die verkost ofte geac-
tordeert sijn/ omme gedycdt ofte herdijkt te worden/ anders als de Opstallen
daer vooren de Possesseurs sich hebben verbonden by de Tractaeten daer toe ge-
maect/met den Interest van de gefurneerde penninghen/in dien eenige ghegeven
sijn/oock naer advenant van den penningh seftien als boven.

E L D I I.

De vormissen gegeven omme de goederen en rechten geconfisqueert met partijen
die gekint hebben den Rechter ende wettelijck sijn ghedefendeert geweest/ fullen
houden/ende en fullen de gecondemneerde niet ontsangen worden om die teghen te
spreeken/ ten ware deur ordinaris wegen.

E L D E.

De voorz. Heer Coninck quitteert renonceert aen alle pretensiën van redemptie
en alle andere Rechten en pretensiën die hy soude mogen hebben ofte pretenderen in
eeniger manieren op de Stadt van de Grave/Lant van Cupck sijn aenbehozenen
dependentien/oude Baromie van Brabant/hier bevoorens impantschap ghehou-
den van wylenden Heere Prince van Orange, van welcke paantschap de redemptie
is geuiteert en geconferteert in eygendom/en overgeleverd ten profijte van wylle
de Heere Prince Maurits in December seftien-hondert en-elf by de Heeren Staten
Generael der Vereenichde Nederlanden als Souveraen der voorz. Stat Grave
en Landt van Cupck/ volghens en in conformaty van de opene Brieven daer op
verleden en in krachte van welche conversie en afstant de voorzoemde Heere Prin-
ce tegenwoordig sijn Erven en Successeuren ofte des recht hebbende/fullen voorz al-
tijt gebruikchen de vollen ende geheelen eygendom van de voorz. Stadt ende Lant
van Cupck/met alle sijn aenbehozenen en dependentien.

L.

Quitteert mede en renonceert gedachte Heere Coninck aen alleen yelijcker rech-
ten en pretensië/ tzy van eygendom/cessie of anders die hy in eeniger maniere sonde
mogen pretenderen op de Stadt/Graeffschap en Heerlickheit van Lingen/en vier
Steden en andere Gerechticheden daer toe behoozende/als mede op de Steden en
Heerlickhede van Bevergarde en Cloppenburch en andere pretensiën/op en tegens
wie het soude mogen sijn/ om reelick en metter daet voorz althyt te blijven aen de
voorzoemde Heere Prince van Orange, sine Erven ende Successeuren/of des recht
hebbende/in vullen recht van eygendom/volgens d' brieven van gifte en verly van
Keyser Carel de vijsde/in date derden November vijftien-hondert-ses en veertig
en daer nae gemakte verdrach tusschen den Graef van Buzzen/en den Graef van
Tecklenborgh/in date vijsden Martij vijftien hondert; acht-en-veertig/ en leste-
lich volgens de cessie daer van gedaen in November vijftien-hondert-acht-en-ti-
sentich/welcke de voorzoemde Heer Coninck/voor so veel hem mochte raken/heeft
geconfirmeert en confirmeert by het tegenwoordich Tractaat.

De voorz.

L I.

De voornoemde Heeren Coninch ende Staten sullen committeren elck in den synde Officieren en Magistrate tot de administratie van de Justitie en Policie in den Steden ende stercke Plaetsen/de welche door het tegenwoordich Tractaet behoren gerestitueert te worden aen de Cygnaers omme die te gebruiken.

L II.

Het Over Quartier van Gelderland sal wordē gewisselt jegens een equivalent; Ende ingevalle men sich onderling niet soude kunnen vergelijcken over het voorz. equivalent / sal 't selve ghestelt worden aen de Chambre mi partie om binnenseg maenden/na het Besluyt en Ratificatie van het Tractaet te worden gedeicideert.

L III.

De voorz. Heere Coninch verbint sich effectivelich upto te werken de continuatie ende observatie van de Neutraliteit Prinschap en goede Nabuyschap van wegen Sijn Keypserliche Majesteyt ende het Rijck mette voorz. Heeren Staten; Tot welcke continuatie ende observatie de voornoemde Heeren Staten sich insgeselich reciproeklyk verbindē/ en sal daer op volgen de confirmatie vā Syne Keypserliche Majesteyt binnen den tyt van twee Maenden/ ende van wegen het Rijck binnen een Jaer na het besluyt ende Ratificatie van t' tegenwoordich Tractaet.

L IV.

De Meublen die gheconfisqueert en de vruchten die verballen sijn voor het Besluyt van het tegenwoordich Tractaet/ en sullen geene restitutie subject wesen.

L V.

De actien Mobiliaer dewelcke by den voornoemden Heeren Conink ofte State geremitteert sullen zyn tot profijt van particuliere Schuldenaers voor het besluyt vā het tegenwoordige Tractaet/sullē uptogetdaē blijvē vā d' eene end d' andere zyde.

L VI.

De tijt die gelopen heeft gedurende den Oorloch/ te beginnen sedert den Jaer vijftien-hondert-seven-en-sestich tot den aerbank van den twaelf-jarigen Tre-fues/ als mede den tijt die gelopen heeft sedert de expiratie van de gheseyde Tre-fues toe het besluyt van dit Tractaet/en sal niet worden gerekeent/ om pemandt daer mede te verkorten/ofte andersints te prejudicieren

L VII.

Die gene die gedurende den Oorloge vertrocken zyn in Neutrale Landen/ sullen genieten de vruchten van dit Tractaet/ en sullen mogen woonen daer 'thun goed-buncken sal/selsz wederkeeren in hare oude woonplaetsen/omme aldaer te wonen in alle verseliktheyt/onderhoudende de wetten van den Lande/ sonder datter ooz-fake van hare woninge(die sy sullen hondē in wat plaets dattet zy) hare goederen sullen mogen worden aengeslage/ of sy lypdē gepriveert van t' gebruik der selver.

L VIII.

Men sal geen nieuwe Forten vermogen te maken in de Nederlanden/ noch aen d' eene/ noch aen d' andere zyde/ oock geene nieuwe Vaerten ofte Graften graben daer dooz mend eene of d' andere partye soude komen stuyten ofte weerden.

L IX.

De Heeren van den Huyse van Nassau ghelyck mede Graef Jan Albert van Solms/Gouverneur van Maastricht/ en sullen niet mogen worden vervolcht noch gemolesteert in hare personen ofte goederen over eenige schulden gecontracteert by wylen den Heere Prince Wilhelm van Oranje sedert den Jaer vijftien hon-dert seven-en-sestich/tot syn overlijden toe/ noch over de verballen lasten ghedu-

rende het satissment ende annotatie der goederen die daer mede waren belast.

L F.

Indien eenige contraventie van dit Tractaet ghedaen ware door eenige parti-culiere/sander behel vande vorsz. Heeren Coninck ofte Staten/de schade sal wer-den gerepareert/selver ter plaatse daer de contraventie sal wesen gedaen/indien sy aldaer worden achterhaelt / ofte wel tot hare woonplaetsen/ sonder dat sy luyden elder/soudien mogen verbolcht worden in hare Lichamen ofte goederen / in wat manieren dat het zy; Ende sal haer niet geoorloft zijn te komen tot de Wapenen of breecken van Drede / ter oorsaecke van dien / Maer wel sal toegelaten wesen (in gevalle van openbare weygeringe van Iustitie) hem te voorsien gelijck gebryue-keich is/bp brieven van Marque of Reppressalien.

L F. I.

Alle onterissenissen ende dispositien ghedaen in haet van den Oorloge / zijn ver-kaert nul ende gehouden als niet gedaen ; Ende onder onterissenissen ghedaen in haet van den Oorloge worden verstaen begrepen te zijn de geene die gheschiet zijn om eenige oorsacke waer uyt den Oorloge is ontstaen ende die daer van dependere.

L F. I. I.

De Ondersaten en Inwoonderen der Landen van ghedachte Heeren Coninck ofte Staten/van wat qualiteyt ofte conditie die zyn/zijn verkaert capabel om te succederen de eene de andere/so dooz Testament als sonder Testament na de costu-men van de plaat/en/indien eenige successien hier bevoorzien verballen waren aen eenige van de selve/sy sullen daer inne werden gehanthaest ende geconserveert.

L F. I. I. I.

Alle gebangens van Oorloge sullen ontslagen worden van de eene ende andere zyde/sonder te betalen eenich rancoen / sonder distinctie ofte reserve van de ghe-bangens die huytende Nederlanden gedient hebben/ en onder andere Standaer-den en Vendels als die van de Heeren Staten.

L F. I. I. I. I.

De betalinge van de achterstalle der Contributien die ten tijde van de conclusie van het Tractaet resterende sullen te betale ten opfichtte van de personen en goede-ren van d'ene en d'andere zyde/sal gereguleert en gedetermineert wordē bp de ge-ne die aend'ene en d'andere zyde de Superintendentie hebbt over de Contributiē.

L F. II.

Cū en sal niet strecken noch eenichius mogē uytgelecht worden tot voordeel of nadeel van yemand/directelick of indirectelick/ alle t'gene gedurende de hande-linge van d'ene of d'ander zyde mondelingh of schriftelick sal wesen voort-gedra-geen of geallegeert maer sullen so wel de gemelste Heeren Coninck en Staten Ge-nerael en particulier/als mede alle andere Princen/Graven-Baromen/Edellup-pen/Borgeren en andere Inwoonderen van de Coninckryckelen en Landen respec-tive/van wat qualiteyt of conditie die zyn / blyven in hare rechten/ volgens den inhout van het Tractaet en het besluit van't selve.

L F. III.

De Inwoonderen ende Onderdanen van de vorsz. Heeren Coninck en Sta-ten respectieve/sullen reclik genieten het effect van't vijsstiende artikel van de ge-expireerde twaelf-jarige Trefues / en het effect van het tiende artikel van't ver-drach daer op ghe volcht den sevenden Januarij seschien hondert en tien / en dat voor so veel als gedurende den termijn van den voortnoemden Trefues het voorz effect niet en is te weech gebracht van d'een of d'ander zyde.

De

L E V I I .

De Limiten in Vlaenderen en elders sullen ghereguleert warden in soodaniger vogen als men bebinden sal dat zp gehoozen onder het ressort van d'een of d'ander Zijde/ waeroop men sal verwachten en sullen gelevert warden de Information om t'zijner tyt de gemelkt Limiten te reguleren.

L E V I I I .

Dan wegen en aen de zijde van den voors Heer Coninck van Spangien sullen warden gedemolicert de Forten by en omtrent Slups/ te weten Sint Job/ Sint Donaes/ Sterre-Schans/ het Fort Sint Ceres/ Sint Fredericx-fort/ het Fort Sinte Isabelle/ Sint Paul/ de Redoute Papemuts; En aen de zijden van wegen de gemelke Heeren Staten sullen ghedemolicert warden de naervolgende Forten / namentlyk de bepde Forten in't Landt van Esant/ genaemt Grangie en Frederick/ de twee op't Pas en alle die gelegen zyn op Oost-zijde van de Riviere de Schelde/ (uptgesondert) Lillo en het Fort op Kieldrecht genaemt Spinola/ van welcke ten weder-zijden te doenre demilitie tusschenparthen sal warden over-komen/ omme het equivalent te reguleren.

L E V I I I .

Alle Registers/ Charters/ Brieven/ Archieven en Papieren/ als doch saecken van Processen/ concernerende respectivelick eenige vande Geunieerde Provincien/ Geassoeerde Landschappen/ Steden of Leden van dien/ of doch enighe particuliere Irigesteten der selver/ veruistende inde Hoven Carcelerijen/ Gaden en Camers van Policie/ Justitie/ Finantien/ Leenen ofte Archiven/ het zp tot Avernes/ Mechelen ofte andere Plaetsen onder de ghehoorsaenheit van den voornoemden Heere Coninck/ sullen ter goeder trouwgh ghelyken worden aen die gene die van de Zijde der voors Provincien respective Commissie sullen hebben om de selve te eysschen; En sal van gelijken gedaen worden van de Zijde der voors Heeren Staten ten behoeve vande Provincien/ Steden en particulieren onder de gehoorsaenheit van de voors Heere Coninck ghehoorende.

L E V I I .

Het Water-recht sal gheslagen worden aen de Stadt Slups/ soo als het aen de selve toebehoort.

L E V I I .

Ten Dam ghesslagen by Sint Donaes tot stoppinge vande Riviere de Soute/ sal wech genomen ende geopent worden/ mits aldaer leggende en maekende een Zas/ over de bewaringe van welch Zas sal worden vergelecken/ gelijk hier vooren ghescept ten opsigte van het demolieren der Forten.

L E V I I I .

In het teghenoordigh Tractaet van Dredc sullen begrepen worden de gene die voor de Wisselingh vande Agreatie of Statificatie of drie Maanden daer nae sullen worden ghenoemt van de een ende de andere Zijde/ binne welcken termijn den voors Heer Coninck sal noemien de gene die de selve sal goet binden. Van weghen de voors Heeren Staten worden ghenoemt den Prince Lant-Graef van Hessen Cassel/ midsgaders syne Steden en Landen. De Graef van Oost-Vrieslandt/ de Stadt Emden/ de Graefschap en Landschap van Oost-Vrieslandt; De Hanze- Steden/ en particulierlich Lubbeck/ Bremen/ Hamborgh; En reserberen de voors Heeren Staten te noemien binnen den voors Termijn alswelcke andere/ als sp sullen goet binden.

L E V I I I .

Wengende de pretensie van den Graef van Flodhoss/ om de restitutie aen hem te doen van het Hups Leuth/ met de Goederen die daer van mogen dependeren/ en alle andere Goederen en Dorpen die hem daer omtrent moghen toekomen en ghesaerst

zijn van wegen den voorsz Heer Coninch/de voorsz restitutie is hem toegetstaen/gelijck
mede van het Hups/ voor behouden dat tusschen het besluit van dit teghenwoordige
Tractaet ende statificatie van dien over het onderhoudt van Garnisoen van Weghen
den voorsz Heere Coninch/ osts over de demolitie van nieuwe Fortificatiën ghemaeclit
zedert de restettinge van't selve Hups/sal worden gedisponeert.

L E F T I I .

Wengaende het gene den achtsten December sestien hondert ses en veertigh is ghe-
traeteert en overkomen tusschen de Extraordinaris Ambassadeurs en Plenipotentia-
riisen vande voornoemde Heeren Coninch ende Staten / raeckende Aenget Huygens/
voor ende in naem van sijn Hups vrouwe Juffrouw Anna Magarieta van Stralen/
het selve sal hebben soodanige kraecht en effect / ende sal volbracht ende ghe-executeert
worden in allen schijn of het selve van woort tot woort ware gheinsereert in het tegen-
woordigh Tractaet.

L E F D .

Ende ten eynde het teghenwoordigh Tractaet te beter mogen worden onderhouden/
beloooven respectievelijk de voorsz Heeren Coninch ende Staten de goede hand te han-
den ende hare macht ende middelen te gebrycken/een pegelick in het zyne/om de passa-
gien up te maechen ende de Zeen en Rivieren Nadigabel en seker jegens de Incursien
van Martinaekers/ Zeevoovers/ Loopers/ en Straopers/ ende indien zy lypden die
kommen apprehenderen/ de selve te doen straffen met rigueur.

L E F D I .

Belooven boven dien niet te doen jegens/ ofte in presuditie van dit teghenwoordigh
Tractaet/ nochte gedoogen gedaen te worden/directelick of indirectelick /ende indien te
ghedaen ware / 't selve te doen repareren sonder enige swarigheyt ofte uptoel / Ende
tot onderhoudinghe van alle 't gene voorsz is/ verbinden sp hen-lieden respectievelijk
(sels s de Heere Coninch sich selfs en sijn Successeors) en voor de bondigheyt van de
selve verbintenisse/ renoncieren aen alle Wetten/ Costumen/ ende alle andere saken dase
legens strydende.

L E F D I I .

Het segenwoordigh Tractaet sal geratificeert en geapprobeert worden by gedachte
Heeren Coninch ende Staten/ende sullen van weder zyden de Brieven van statificatie
van d'ene aen d'andere worden overgelevert in goede en behoorlycke forme binne den
tydt van twee Maenden; Ende in gevalle de selve statificatie eerder mochten komen/
sullen van dien tydt af cesseren alle Acten van Hostiliteit tusschen bepde partijen/ son-
der de expiratie van den termijn af te wachten/ Met dien verstaende dat naer 't besluit
en het tepekenen van het segenwoordigh Tractaet de Hostiliteit ten weder-zyden niet
en sal komen te cesseren/ voor en aeler de statificatie van den voorsz Heer Coninch van
Spanien in behoorlycke substantie en forme sal wesen upghebracht/ ende jegens die
vande voorsz Heeren Staten der Verenichde Nederlanden uptoewisselt.

L E F D I I I .

Suler dat ondertusschen de saechen ten weder-zyden sullen blijven in soodanighen
staet en toestant / als de selve ten tyde van't besluit van't segenwoordigh Tractaet
sullen worden gevonden/ en dat ter tydt toe dat de boven ghemeerde weder-zyds stati-
fication upgewisselt en overgelevert sal wesen.

L E F D I V .

Het gesepde Tractaet sal alomme en daer sulx behoozt/ worden gepubliceert ter stont
nae dat de voorsz statificatiën ten weder-zyden sullen zijn upgewisselt en overge-
levert/ en sullen van alsdan cesseren alle Acten van Opanischap.

Dolght

Volght den Inhoudt bande Procuratie voor de
Plenipotentiariissen van den heere Co-
ninc van Spangien/ etc.

DOn Phelip por la grāce de Dios Rey de Castilla, de Leon de Arragon, de las dos Siçilias, de Hierusalem, de Portugal, de Nauarra, de Granada, de Toledo, de Valençia, de Gallicia, de Mallorca, de Seuillia, de Cerdena, de Cordona, de Corzega, de Murcia, de Iaen, de los Algarues, de Algecira, de Gibraltar, de las Ilas de Canaria, de las Indias Orientales y Occidentales, Ilas y tierra firme del Mar Occeano, Archiduque de Austria, Duque de Borgonna, de Branante y Milan, Conde de Abspurg, de Flandes, Tirol y Varzelona, Sennor de Vizcaya y de Malina, &c. Por quanto por lo mucho que deseo encaminar el reposo y tranquilidad de los subditos, y hauitantes de las Provincias de los payses basos, para que dezcanse de tan larga y cruel guerra parallegar tanto mejor a una paz general en Europa en bien de la Christiandad y hauiendo de comun y mutual concierto escogido y señala-do, la Villa de Munster en Westfalia para el congresso, y negociacion de la dicha paz he hallado, por conviniente nombrar personas que en mi nombre hayan de asistir con toda autoridad y Plenipotencia al dicho congreso, y specialmente con los Estados de las Provincias libres de los payses Vagos Unidos / o/ sus Embaxadores y Plenipotenciarios en particular autorizados y Deputados, Teniendo consideracion à la sufficiencia, integridad, prouidencia experientia, intelligēcia, y Zelo de mi seruicio y del bien y reposo Universal de la Christiandad, qui concurren en las personas de Don GASPER de Bracamonte y GUZMAN, Conde de Penaranda, Gentilhombre de mi Camara de mi Consejos, de Camara y Iusticia y mi Embaxador Extraordinario en Alemania, FRAY IOSEPH de Berganne Arçobispo de Cambrai, y ANTONIO BRUN, de mi Consejo supremo de Flandes, y por la iatisfaccion que siempre me han dado en diferentes y grandes negocios que les han sido encargados y por ellos respectiuamente manejados. Portando confiando enteramente que todos Juntos, y cada uno en particular, en ausencia / o/ incomodidad del una / o/ del otro tendran attencion al mayor bien de la Christiandad, y de mis Interesses particulares; Los he nombrado por mis Embaxadores y Plenipotenciarios, y en virtud de la prefente, les doy a todos Juntos y a cada uno en particular en ausencia / o/ incomodidad de qualquier delliós entero y absoluto poder para hazer aertura à los Estados de dichas Provincias libres, de los Payses Vagos Unidos / o/ a sus Embaxadores y Plenipotenciarios que especialmente fueren autorizados y constituidos para ello, como tambien oyr lo que mirare à apagar la sobre dicha larga y cruel guerra suxitada en las Provincias de los Payses Vagos y las que de ella se han originado contra los dichos Estados Generales en otros lejos Payses y Mares y en conseqüencia desto con los dichos Estados generales de dichas Provincias Vnidas libres / o/ con los dichos sus Embaxadores y Plenipotenciarios entrar en negociacion, conferir, proponer, conuenir capitular, y concluir uno bueno firme y intuolable Tratado de reposo, sea de paz / o/ de Tregua, Prometiendo por mi y por mis sucessores de tener para siempre por firme y valido preciosa, y punctualmente, sin falta alguna todo lo que por mis dichos

dichos Embaxadores y Plenipotenciarios Junto / o/ cada uno en particular en aussencia / o/ Incomodidad de alguno de ellos fuere conveido y capitulada en el dicho Tratado, Con los dicho Estados Generales / o / los dichos Embaxadores y Plenipotenciarios de las sobre dichos Provincias Vnidas libres, y assunisimo de aprovarlo y ratificarlo dentro del termino que reciprocamente se Sennalare con confirmacion de Iuramento , y todas otras solemnidades en tal caso necessarias y accostumbradas , En see de loqual mande despachar la presente firmada de mi mano sellada con mi sello secreto y refrendada del Intra scripto mi Sto. de Estado. Dada en Ca rogoça a siete de Junio de mil y seis cientos y quarenta y seis annos. Yo El Rey. Pedro Coloma. Cacherie du cachet du Roy en oublie rouge couvert de Papier

Volght den Inhoudt van de Procuratie voor de Plenipo- tentiarissen vande Heeren Sta- ten Generael.

DE Staten Generael der Vereenichde Neder-
landen / Allen den geraen die desen sullen sien ofte hooren lesen / Salupt.
DOEN TE WE TEN , Wsoo Wy ons hier bevooren by alle ghe-
legenthedt met een oprechte sincere Wille ende intentie seer gheneghen
hebben getoont / Dat het langhdurigh Landt-verderfelicht ende bloedigh Oorlogh
in de Nederlandtsche Provincien over veele Jaren verwecht / ende vervolgens tot
noch toe gecontinuert / ter neder geslept soude hebben moghen worden tot der selver
Provincien ghemeene beste ende soulagement vande goede Ingesteten van dien / ende
dien volgens oock komen te verballen ende te verdwijnen d' Oorlogen in andere verre
afgelegen Plaetsen en Zeen/die uyt den voorsz Nederlandtschen Oorlogh segens onse
weder-partje haren oorspronck hebben ghenomen; Ende zynde met onderlinghe
Accoort uytgekosen de Stadt Munster in Westphalen/tot een versamelinge ende han-
delinge van een Generale ruste inde Christenheyt/ hebben voor goet gheacht te noemen
Personagien die welcke niet alle Authoriteyt en Volmacht sullen assisteren de voorsz
versamelinge ende handelinhe/om te helpen adsopieren den voorsz langhdurigen Land-
verderfelicken en bloedighen Oorlogh in de Nederlandtsche Provincien verwecht.
Soo ist, Dat Wy ons volkommenthelyc betrouwende op de Wijsheyt/Voorzightigheyt/
Ervarentheyt/Intelligencie/Ghetrouwigheyt ende Uver tot den dienst der opgemelte
Vereenichde Nederlanden / vande Heeren Bartolt van Gent , Heer van Loenen en
Meynswijck/Amptruan en Dijeli-Graef van Bommel/ Cielre ende Bommeler-
Weerden / Ghedeputeerde in Onse Vergaderinghe uyt het Lied van die Edelen vande
Pro-

Provincie van Gelderlandt; Heer Iohan van Matenesse, Heer van Matenesse / Ribiere /
Opmeer / Soutevcen / &c. Ghecommittieerde Raedt uyt d' Vrdre vande Ridderschap
ende Edelen van Hollandt ende West-Vrieslandt / Hoogh Heemraet van Schie-
landt ; Heer Adriaen Pauw, Ridder / Heer van Heemstede / Hoogersmilde / Nieuwhech/
Nieuwerkerck / &c. Eerste Presiderende Raedt ende Reeken-meester des Graesse-
hckheppts van Hollandt ende West-Vrieslandt ; Heere Iohan de Knuyt , Ridder /
Heere in Onde ende Nieuw Bosnre / Eerste ende respresenterende den Adel inde
Staten ende Raedt van het Graesschap van Zeelandt / Ordinaris Raedt van Syne
Hoogheypdt den Heere Prince van Orangie ; Heere Godaert van Reede , Heere van
Nederhorst / Dredelandt / Coetshoess / Obermeier / Horstwaert / &c. Ghecommittieerde
in Onse Vergaderinge uyt de Ridderschap en Edelen vande Provincie van Vreent ;
Heere Frans van Donia , Heere tot Hunneima in Hielsum ; Heere Wilhelm Ripperda,
Heere tot Hengelo / Boerbergen / Bocula ende Kussenborch / &c. Ghecommittieerde
in Onse Vergaderinghe uyt de Ridderschap en Edelen vande Provincie van Over-
Assel ; Heere Adriaen Claes tot Stedum , Heere van Pittersum / respective Chedepu-
terden in onse Vergaderinghe ende Extraordinaris Ambassadeurs in Dupslandt ;
Gewende de selve te samen / oste ten minsten t' meerendeel van dien (by absencie oste
onghelegentheit van d' andere) volkommen macht / Authoriteyt / Generael / en speciael
bevel/omme uyt den Raeni ende van onsen wegen in qualite van Plenipotentiariissen
van desen Staet binnen de voorz Stadt Münster te hooren ende verstaen van de
Heeren Plenipotentiariissen van den seer Machtighen ende seer Excellenten Prince
Don Philippe de Dierde / Coninch van Spangien / de openinghe van 't gene de selve
Heeren Plenipotentiariissen van den voornoemden Coninch sullen aenberghen tot
wechneming van den voorz langhduerigen Landt-verdersselhcken ende Bloedigen
Oorlogh in de Nederlandtsche Provincie verwecht / ende die daer uyt haren oorspronck
segens Onse weder-partie in andere verre afgelogen Plaetsen ende Zeen hebben ghe-
nommen / ende dien volgens met de selve Heeren Plenipotentiariissen van den meer-
genoemden Coninch treden in onderhandelinghe ende Tracteren / oock beslupten / een
goet / vast / oprecht en onverbreekelijk Tractaet van Ruste / ghelych als zp Heeren
Plenipotentiariissen van desen Staet totten meesten dienst ende verseeckeringe vande
Vereenigde Nederlanden / der selver goeder Inwoondieren / als oock van hare Geaffor-
eerde ende Ghinteresserde in de voorz langhduerige respective Oorlogen sullen be-
binden te behooren. Ende hebben beloofst / ende beloochen midts desen / ter goeder
trouwen ende onder Obligatie van Ons ende Onser Successoren in 't generael par-
ticulier / voort alhdt goet / vast / ende van waerden te houden 't gene by Onse opgemelte
Heeren Plenipotentiariissen deses aengaende gheacordert ende besloten sal warden /
't selve te statificeren onverbreekelijken te onderhouden / ende doen onderhouden /
sonder daer jegens immerner te doen oste ghedaogen ghegaen te warden in eeniger
manieren directelick ofte indirectelick. Des ten oircande hebben Wy desen doen Par-
apheren / met Onsen groeten Zegel doen Zegelen / ende by Onsen Griffier doen tec-
kiken. In Onse Vergaderinge in 's Graven-Haghe / den twee-en-twintichsten
Maartij ses-hundert ses-en-beertigh. Was geparopheet Iohan van Reede, vi. Op
de blyque stont. Ter Ordinantie vande Hooch-gemelte Heeren Staten Generael /
ende gheteeckent Cornelis Mulch , Hebbende onder aen hanghen het groote Zegel
vande Staten Generael in rooden Wasseche / aen een dobbelde gevlochten koorde van
Gout en roode Zijde.

In kennisse van alle 't gene voortz is / hebben wy Ambassadeurs Extraordinarie
en Plenipotentariissen van de voortz Heeren Coninch van Spangien/ &c. ende Staten
Generael der Vereenigde Nederlauden / in krachte van onse respective Procuratien/
dit tegenwoordigh Tractaat ondertekent / ende met het Cachet van onse Wapenen
bevesticht. Ghedaen tot Munster in Westphalen den dertichsten Januarij sesthien
hondert acht en veertigh. Was geteekent ende gecachteert.

L. S. Elle Conde de Penda.

L. S. Bartolt van Gent.

L. S. a. Brun.

L. S. Iohan van Mateneffe.

L. S. Adriaen Pauw.

L. S. I. de Knuyt.

L. S. G. van Reede,

L. S. R. v. Donia.

L. S. Wilhel'm Ripperda.

L. S. Adr: Clant.

Volght de Ratificatie van den Coninck van Spangien.

DO N PHILIPPE de vierde / van Godes ghenade
Coninck van Castilien/van Leon/van Arragon/van beyde Sicilien/van
Hierusalem/van Portugal/van Navarre/van Granada/van Toledo/
van Valencien/van Gallicia/van Malloorca/van Minorca/van Sevilia
van Ceudegna/van Cordua/van Cozega/van Murcia/van Jacn/van
de Algarbes/van Algerira/van Gibralter / bande Eplanden van Canarien / van
Oost en West-Indien/ Eplanden ende vaste Landen vande Oceansche See/ Cert-
hertoge van Oostenrijck/ Hertoge van Bourgongie / van Brabant / van Milan/
Graef van Habsburgh/van Vlaenderen/ Tirol/ Berclone / Heer van Wisscapen/en
Molina/ &c. Allen den genen die desen sullen sien Salut. Alsoo om de Pederlantsche
Provincien te ontlasten van den Oorloghe / waer mede de selve soo vele Jaren zyn be-
swaert geweest/die te verlossen vande ong'vallen en ellenden daer upt spruytende/ ende
te helpen brengen tot Ruste/ Lupster/ Doospoet / ende Welstant/ als oock om te asso-
piereen de Oorloghen uptgebrapt in andere verre afgelogen Landen en Tern/ Wy over
langen tydt hebbien gewenst te komen tot een goede Dede met de Heeren Staten Ge-
nerael der Vereenichde Pederlanden / tot verlichtinge van alle de gene/ die van weder-
zijden de onsheplen vande voorsz Oorlogen gevoelen / ende met ghemepten onderlingh
goerbinden/ gheshooren ghetwest zynde de Stadt Munster in Westphalen/ tot samen-
komste ende handelinge van Dede; Soo hebbien de saechen aldaer soodanigen gelukchi-
gen succes erlanght/ dat Onse Extraordinaris Ambassadeurs en Plenipotentiariissen/
in bracht van onse Procuratie met de Extraordinaris Ambassadeurs ende Plenipo-
tentiarissen vande voorsz Heeren Staten hebbien gemaecth ende besloten het Tractaet
van Dede hier nae van woort tot woort geinscreert.

Welck Tractaet hier boven staende geschreven en gheinscreert Ons ghepresenteert
wesende dooz onse voorsz Extraordinaris Ambassadeurs ende Plenipotentiariissen/ en
hebbende alles ghesien / en van woort tot woort in Onsen Raade ryphelyk ghe-exami-
neert / hebbien Wy het selve Tractaet voor ons en onse Erfgenamen en Successieurs/
voor Vasallen/ Onderdamer/ en Inwoonderen van alle onse Coninchichken/ Land-
schappen ende Heerlykheden/ soo in als byten Europa/ geen upgesondert in alle syne
Leden en den gheheelen inhouden van dien / en elck point vande selve in't bysonder/
voor goet/bast/ en bondich aengenomen/geaggre-eert/ geapprobeert ende geratificeert/
aemueien/ Aggreren/ Approeieren en Katisceeren door dese tegenwoerdighe Beloo-
vende by Coninchiche ende Princeliche trouwe en woorden voor Ons/ onse Succes-
soren/ Coningen/ Princen en Erfgenamen/ oprechtelick tude ter goeder trouwe/ alleg
onverbrechelick ende pimctuelick nae syne forme en inhouden te sullen uachthouen / on-
derhouden en voldoen/oock doen nachouen/onderhouden en voldoen/ in aller voegen/of
Wy het selve in epgen Persoon hadden getracteert / sonder in enigen del daer jegens
te doen/of laten doen/directelick of indirectelick/noch gedogen/ dat daer jegens/ in enig
manieren of satsoen werde gedaen/hoe het selve oock soude mogen geschieden. Ende
indien enighe Contraventie daer tegen ghesicht ware/ of ghehaeu mochte werden in
eenigerhande manieren / 't selve te doen repareren/ sonder enige swaerigheyt/ of ultiest/
oock

oock de Contrabenteurgh met alle riguer sondaer eenighe gracie of genade te straffen/ en doen straffen / Verbinden ten selven epste alle en peder van onse Coninchichchen/ Landen en Heerlyckheden/ als mede alle onse vordere Goederen/ tegenwoordiche ende toekomende/oock onse Esgenamen/ Successours ende Haeknelingen/ mitgaders alle onse Vasallen/ Onderdanen ende Juwoonders van alle onse Coninchichchen/ Landen en Heerlyckheden/op wat plaatse de selve/soo in als huyten Europa/mochten ghevonden warden/ geen uptghesondert / Ende voor de bondicheyt vande selve verbintenisse/renonceeren Wy aen alle Wetten/Costumen/ende aen alle andere saken/daer tegen strijdende ; In Orconde van alle 't gene voorsz is/ hebben wy bevoolen dese tegenwoordige te depecheren/ geteckent met onse Handt/ gezegelt met Onsen secreten Zegel / ende onderteckent dooz Onse ondergeschreven Secretaris van State/ Ghegeven. . . .

Volght de Ratificatie vande Hoog Moogende Heeren Staten Generael.

DE Staten Generael der Vereenichde Nederlanden/
Allen den genen/ die dese opene Letteren sullen sien / Salupt. Alsoo Wy
by alle occurentien daer nae hebben ghetracht / dat den Laighduerighen/
Landt-verderffelijcken ende bloedigen Nederlandschen Oorlogh up ge-
heeft in andere verre aangelegene Landen ende Zeeen/ mochten werden ghe-
epidicht en uytgeblischt ter ereen Godts/ Vader/Autheur ende Verzorger van Vrede/
ende tot verroostinge van soo veel arme ende bedroefde zielen/die jammerlich gedrukt
worden/ door de incommoditeyten ende beswaernissen van den Oorlogh / ende de
bitterheyt van dien zijn smaeckende / mitgaders dat de Nederlanden mogen worden
herstelt in ruste/uyster/ ende Welvaren/ ende niet ghemeyn onderlingh goetvinden van
alle geinteresseerden/ zynnde verhoosten gheweest de Stadt Münster in Westphalen/ tot
by een konste ende handelinge van Vrede. Soo heeft het Godt almachtich geliefst den
arbeyt en moepte / welcke onse Ex.raordinaris Ambassadeurs en Plenipotentiarissen
hebben ghehad in de handelinge met d'Exraordinaris Ambassadeurs ende Plenipo-
tentiarissen van den Cominch van Spangien/etc. Don Philippe de Vierde/ sulcx ghe-
nadelijck te segeneren / dat nae verscheden conferentien en by een konsten / over ende
weder over ghehouden/ zp hebben gemaecte ende besloten het Tractaet van Vrede/
hier nae van woort tot woort geinscreert.

Welck Tractaet/hier boven staende / gesthelyken ende geinscreert aen ons gherepre-
senteert/ ende van woort tot woort by ons geconsidereert zynnde / Wy nae ryke delibe-
ratie in naem ende van wegen den gehelen Staet der Vereenichde Nederlanden/ Ge-
associeerde Landtschappen/ Heerlyckheden/ Steden ende Leden van dien / oock voor
alle de Landen/staende onder Onse gehooftsaemhert/Vasallen/Onderdanen/ende Ju-
woonderen/ soo in/ als huyten Europa/geen uptghesondert/ het voorsz Tractaet en den
Gheleuen

Gheelen inhouden van dien/ende elck point in't bysonder in alle sijnne Ledeu voor goet/
vaert/ende bondigh hebben aen-ghenomen / gheagreert / gheaproberet / ende gracie-
ficeert / aernemen/agreeren/approberen ende ratificeren door dese jeghenwoordighet
Beloouwende oprechtelijck ende ter goedre trouwe 't selve onverbreeckelijck ende
punctuelijck nae sijnne sozijn ende inhouden nae te komen / onderhouden ende voldoen/
oock doen narkomen/ onderhouden ende voldoen / in aller voeghen/of wy het selve in
onse Vergaderinge Staets-gewijse hadden ghetracteert / sonder perwes daer tegen te
doen/of te laten doen in eeniger maniere / noch te ghedogen dat daer jegens werde ghe-
daen/directelijck noch indirectelijck/ hoe het selve oock soudē mogen geschieden. Ende
indien eenige contraventie geschiet ware/ oste ghedaen mochte worden in eenigerhande
manieren/de selve te doen repareren/ sonder eenige swarigheyt of ultiestel / oock de Con-
trabenteurs niet alle rigeur sonder gracie of genade te straffen ende doen straffen. Ver-
bindende ten selven eynde alle ende peder vande Vereenichde Provincien/Geassoricerde
Landtschappen/Herlykcheden/Steden ende Leden van dien/ gelijck mede alle Vasa-
len/Onderdanen/ende Inwoonderen daer van dependerende/ soo in/ als baupten Euro-
pa/geen ultiugesondert/ ende voor de bondighheit van de selve verbintenis/ renonceren
aen alle Wetten/ Costumen ende aen alle andere saechen/daer tegen strijderende. In oir-
hond van alle 't gene voorsz is/hebben Wy dese jegenwoordige doen depescheren onder
Onse Paraphiture ende Signature van Onsen Griffier / ende met onsen grooten Zegel
doeu bezegelen/ in onse vergaderinge in den Hage binnen de Provincie van Hollandt/
den achthienden Aprilis sextuim-hondert en acht-en-veertig/ Was gheparapheert/
Io: Andree, vt. Lager stont / Ter Ordinante vande Haogh-gemelte Staten Ge-
nerael/ ende onderstempelt Cornelis Musch. Hebbende onder wphangen aen een ghe-
vlochteu Strick van goude en roode zyde / het Wapen vande meer-hooch-ghemelte
Heeren Staten Generael/in rooden Wasseche/ gesloten in een silvere doose/ op 't decksel
van 't welcke was gesneden een Leeuw met seven pylen inde linker/ende een Swaert
in de rechter pool.

Verkondinghe van de Vrede / den tertighsten
Januarij deses loopende Jaers sestien-hondert en acht-
en-beertigh / solemneelijck ghelooten binnen Munster in
Westphalen/tusschen den Dooopluchtichsten Grootmachtigen
Prince Don Philippe de Vierde / van dien naem Coninck
van Spangien/ etc. ter eerre / ende de Hoogh-Mo: Heeren
Staten Generael der Vereenighde Nederlanden ter andere
zyde / daer op weder-zyts Statificatie in behoorlycke forme
den vijfthienden deses in de groote Zale binnen Munster
voornoemt met opene deuren is uytgewisselt / ende het voor-
noemde Tractaat vervolghens met solemneelen Eede be-
vesticht

MEn laet eenen pegelijcken mitg desen weten / dat tot
los ende ere van Godt den Heere Almachtigh / welstant ende bevoz-
deringhe van't ghemeene best van dese Vereenigde Nederlanden in't
Generael / ende den gaeden Ingesceten van dien in't bysonder / den
tertighsten Januarij in desen loopenden Jaer sestien-hondert en acht-
en-beertigh / ghemaecht ende besloten is binnen Munster in Westphalen / een goede/
vaste / ghetroouwe / ende ouverbaeckelijcke Vrede / tusschen den Hooch-ghemelten
Coninck Don Philippe de Vierde/ etc/ ter eerre / ende de Hooch-ghemelte Heeren Staten
Generael ter andere zyde / daer op weder-zyts Statificatie in behoorlycke forme den
vijfthienden deses voornoemt in de groote Zale binnen Munster voornoemt met opene
deuren is uytgewisselt / ende het voornoemde Tractaat vervolghens met solemneelen
Eede bevesticht / ende dat soo ter See/andere Wateren / als te Lande / in weder-zytg
respective Coninchrijcken/ Landtschappen/ Landen ende Heerlijkheden / ende voor
al der selver Ondersaten en Inwoonderen / van wat qualitept oste conditie die zyn/
sonder uytsonderinge van Plaetsen of Personen / Inganch genomen hebbende den
voornoemden Vrede den vijfthienden deses voornoemt / van welcken dach af alle
acten van Hostilitept ten weder-zyden hebben moeten ophouden ende cesseren/ alomme
in Europa / oock elders / bypten de Limiten hier bevoorens dooz de meer-Hooch-
ghemelte Staten Generael gheacordert by humue respective Octropen aen d'Oost en
West-Duitsche Compagnien deser Vereenigde Nederlanden. Doch wat belanght de
Limiten van het Octrop vande voornoemde Oost-Indische Compagnie/ daer binnen
en sal de Vrede niet eer beginnen dan den tertighsten Januarij des Jaers sestien-
hondert en negen-en-beertigh / 't welck een Jaer is nae de conclusie van den tegen-
woerdige Vrede. Ende wat belanght de Limiten van het Octrop oock gheacordert
aen de West-Indische Compagnie/ aldaer en sal de meer-wel-ghemelte Vrede niet eer
beginnen dan den vijfthienden November naest-komende in dit loopende Jaer /
't welck zyn ses Maenden nae den voorz uytwisselinghe vande Statificatie van het
meer-ghenoemde Tractaat van Vrede. Welverstaende dat indien van weghen het
't publiceq ten weder-zyden het advijs vande meer-wel-ghemelte Vrede / binnen de
voorz

voorz respectieve Limiten eerder sal wesen ghekommen / dat van alsdan de Duyantschap daer noch ophouden sal / ende de selve vrede inganch nemen / ende volkomen effect soorten / maar indien naer de voorz tijdt van een Jaer / ende half Jaer respectieve inganch nemende als voorz binnien de voorz respectieve Limiten der voorz Octropen / enige acten van Hostilitiept daer sullen zijn gedaen / de schade sal sonder uytstel warden gerepareert : Ende sullen oversuler de achtentie van de voorz Oede ende cessatie van Hostilitiept / soo nae Oost als West-Indien ende andere plaetsen van den resorte der voorz Octropen respectieve gedaen warden soo haest eenighsintg mogelyck. Verhalven last ende beweetmen dien volgeus expresselyck midts desen van weghen de meer Hooch-gemeelte Heeren Staten Generael / allen ende een peghelyck die onder haer Hooch Mog: onderdanigheyt ende ghchoozsaemheyt zyn gheseten / de voorz Vrede binnien de voorz respectieve plaetsen ende Limiten in voeghen voorz onverbreekelijck te onderhouden / sonder daer tegens pet te doen / Op pene van ghestrafte te warden als perturbatoris hande gemeene ruste / sonder enige ghenade / faveur / verdach / ofte dissimulatie. Aldus gearresteert ende besloten ter Vergaderinge vande Hoogh-gemeelte Staten Generael / in den Hague / op den negentienenden Mey sestien-hondert acht-en-veertig. Was gheparapheert / Bouchorst, v. Onder stont / Ter Ordinantie van de selve. Gheteekent / Cornelis Musch. Zijnde op 't spatiuum ghedrukt het Cachet der selver Heeren Staten / in rooden Wasseche.

SPADÉ.

